

1979

Nås tingshus i lågor

NÅS (DD). Det gamla tingshuset i Nås eldhärjades sent på onsdagskvällen och den tre våningar höga byggnaden har fått betydande brand-, rök- och vattenskadador.

Nås brandkår larmades kl 21.25 och hade efter drygt en timme elden under kontroll. Brandkåren

15 febr. 33° kallt

svarade för en berömvärd insats i den 30-gradiga kyla som rådde.

Släckningsarbetet pågår ännu vid denna upplagas pressläggning.

Några förbipasserande upptäckte elden i den stora fastigheten, som ligger mitt emot kyrkan, och de larmade brandkåren.

■ Övertänt

När brandmännen passerade tingshuset på väg mot brandstationen var stora tingssalen övertänd

och gardiner och inredning brann friskt. Genom en första insats med vatten från tankbilen lyckades man dämpa elden.

Man ordnade sedan en ledning från en närbelägen brandpost. Trots den stränga kylan klarade man under den första kritiska timmen vattenförsörjningen.

■ Goda råd

Tingshusets vaktmästare Lars Jonth fanns tidigt på plats och

kunde bistå brandmännen med goda råd om byggnadens lokaliteter. Sedan man dämpat elden i bottenvåningen fick man ta sig an det andra våningsplanet.

Orienteringen och därmed släckningsinsatserna försvårades av mörker, rök och kyla, men vid 23-tiden såg det ut som om brandkåren skulle ha elden under kontroll.

■ Luftbrist

Man hade dock en brist på luft-

tuber för rökdykarna och fick rekvirera sådana från Vansbro.

Tingshusvaktmästare Lars Jonth omtalade att man under onsdagens tingsförhandlingar kände röklukt i lokalerna men att man inte kunde upptäcka någonting misstänkt vid dagens slut.

I den 30-gradiga kylan gjorde Nås brandkår en berömvärd insats då de lyckades klara den gamla kulturbyggnaden.

TINGSHUSET I NÅS stod inte att rädda

NÅS (DD). Trots en intensiv nattlig insats av brandkårerna från Nås, Järna och Vansbro stod tingshuset i Nås inte att rädda. Strax tycktes man ha elden under kontroll, men kort därefter före midnatt natten till torsdagen tog elden åter överhanden och brandmännen förde därefter hela natten en ojämn kamp med lågorna i den stränga kylan — hela 33 minusgrader.

● Vid åttatiden på torsdagmorgonen återstod bara förkolnade rester av det hundraårigt tingshuset i Nås, en byggnad som var av stort kulturhistoriskt värde. Om elden fått ett ännu häftigare hade risken varit stor att också den närbelägna sockenkyrkan kommit i farozonen.

— SIDAN 9 —

(Foto:
MAJGOR NILSSON).

Vattenposterna förmodade inte ge de vattenmängder som krävdes och man tvingades därför hugga upp isen på älven och dra slangar därifrån.

Den brunna byggnaden var en gammal fin kulturbyggnad. Den uppfördes för exakt 100 år sedan och var rik på oskattbara inventarier av stort kulturhistoriskt värde.

Tingshuset blev aldrig 100 år

NÅS (DD). Tingshuset i Nås skulle ha fyllt 100 år i höst. Tingshusvaktmästaren Lars Jonth berättar att man kunde läsa ut det av en inskrift i takbjälkarna på vinden. Där stod det att taket lades samman i september 1879.

Det var alltså en historisk byggnad som förstördes av elden. Nås har varit tingsplats långt innan dess, men man höll på att mista värdigheten för så där 60 år sedan. Det var när sammanslagningen av

Nås tingslag och Malungs tingslag blev aktuell. Då var tingshuset i dåligt skick och måste repareras. Tingshusbyggnadsskyldige satsade på en ombyggnad för högst 38.100 kr medan ett förslag på nybygge för 100.000 kr förkastades, 35 öre i uttaxering under tre år skulle finansiera ombyggnaden, som alltså var av det större slaget.

Nu blandade sig Järna in i sammanhanget, där hade man tidigare arbetat på att få tingshuset flyttat till det snabbt väntande Vansbro. En kommunalstämma i Järna vägrade godkänna nåsbeslutet. I stäl-

let fick ingenjör Höckenström och järnhandlare Eriksson i uppdrag att utreda om bygge i Vansbro. Man skrev till JO och begärde besked om en sammanslagning av tingslagen i Västerdalarna var aktuell men sedan landshövdingen avstyrkt gavs nekande besked.

Ett sammanträde i Nås där också Floda, Säfsnäs och Järna hade representanter med begärdes att beslutad ombyggnad skulle verkställas. Men man gav sig inte på järnahåll och i en längre inlaga hemställdes om tingshusets förläggande till Vansbro. Man åbe-

ropade Vansbros fina förbindelser i alla riktningar — det var då det — och samhällets raska utveckling till en centralpunkt i Västerdalarna. Vidare att reparationen i Nås skulle fördröja en sammanslagning av tingslagen. Järnabornas ansträngningar var dock förgäves skulle det visa sig. Den 2 december 1919 lät länsstyrelsen meddela att framtillningen om flyttningen av tingsplatsen till Vansbro inte skulle föranleda någon åtgärd. Järnaborna besvarade sig förgäves och 1921 kom det slutliga utslaget. Men Järna kunde dock notera en liten "se-

ger". Den reparation som följde och som var klar 1923 blev inte så omfattande som ursprungligen beslöt 1917.

Visst kom så småningom en sammanslagning av tingslagen i Västerdalarna. Men det äktenskapet är slut sedan 5-6 år tillbaka. Numera är tingsstället i Nås under Ludvika och då genomfördes också en reparation, säkert dyrare än vad ett nybygge skulle kostat kring 1920. Men tingsstället har man haft kvar i Nås, och så sent som samma dag som branden började hölls ting där.

